

Augsburg, 29. September 1568

An Joachim Camerarius d. Ä.

BSB, Clm 10370, Nr. 299.

Clarissimo viro, D. Ioachimo Camerario, Domino et amico suo colendo.
 S. Cùm nuper epistolae abs te editae, Clarissime vir, Domine et amice colende, tum non multò pòst nuncius de tua Viennensi profectione magnam mihi laeticiam attulerunt. Ex vtroque enim perspicio, te et commodè valere, et nostrorum studiorum curam nondum abieciisse: ac ne de republica quidem, et Ecclesiae concordia desperasse. Ac optimi Caesaris nostri valde laudo sapientiam, qui totus in eo est, vt, si non tranquillitatem (quod vix optare fas esse videtur) restituat Germaniae: at tempestates pro virili moderetur, aut ἀμνηστίον sanciat, tribunicijs concionibus et flabellis seditionum cohibitis. Sed ô rem miseram et acerbam: cum primùm concordiae facta mentio est: statim exclamatur: Quid Chae isto cum Belial? Causa non nostra est, sed Christi, de cuius iure concedere nihil possumus. Ex altera parte opponitur autoritas Ecclesiae. Interim ea est et opinionum varietas, et affectuum peruersitas, et vita tam flagitiosa et conscelerata, vt parum à Scythis et anthropophagis differamus. Tales qui sunt, admoniti et rogati fiunt deteriores. Συνεξηπατημένων δὲ τῶν πολλῶν, καὶ τῶν μὲν ταυτὶ βουλομένων, τῶν δὲ ταυτὶ: ἐὸν τὰ μεταξύ τις ἐγχειρῆ λέγειν, καὶ μηδένες περιμείνωσι μαθεῖν: χαριεῖται μὲν οὐδετέροις, διαβεβλήσεται δὲ πρὸς ἀμφοτέρους. id quod Carolo V. accidisse videmus. Utinam verò meliore conditione sit Maximilianus II. Cuius pium et salutare studium Germania nostra si aspernabitur et repudiabit: vereor ne existat, qui eam regat virga ferrea. Et quidem à quatuor Mundi cardinibus illa virga prodire potest:

Σὺν δ' εὑρός τε νότος τ' ἔπεσεν, ζέφυρός τε δυσαής,
 καὶ βορέας αἰθρηγενέτης, μέγα (οὐ κῦμα, ἀλλὰ) πῆμα κυλίνδων.

Sed male ominari desino, ac potius deum precor, vt vaecordiae et improbitatis nostrae misereatur, mentemqüe det nobis meliorem: qua restituta, facilè intelligemus τὴν γλωσσαλγίαν καὶ ἀναρχίαν τῆς εὐσεβοῦς ὄρθοδοξίας ἀμήχανον ὅσον κεχωρισμένην. Vale et ignosce εἰ σκυτεὺς ὃν ὑπὲρ τὴν κρηπίδα. Nam et scibendum esse duxi, et quod scribeberem non habebam. Augustae in die S. angelorum: quorum canticum Δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ: καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ: ἀνθρώποις εὐδοκίᾳ: utinam et nos ex animo caneremus. 1568.

Hiero[nymus] Wolfius.